เรื่องเสร็จที่ ๑๕๔/๒๕๖๗

บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ดศ (สคส) ๕๑๒/๙๑๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ วรรคสาม มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคห้า มาตรา ๓๑ วรรคสอง มาตรา ๓๓ วรรคห้า มาตรา ๓๔ วรรคสาม มาตรา ๓๘ (๑) และมาตรา ๔๑ วรรคหก รวมทั้งสิ้น ๘ มาตรา เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ หรือไม่

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาข้อหารือของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีผู้แทนคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๙ วรรคสาม[๑] มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง[๒]

---

[๑]มาตรา ๑๙ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

ฯลฯ ฯลฯ

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ

[๒]มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

ฯลฯ ฯลฯ

มาตรา ๓๐ วรรคห้า[๓] มาตรา ๓๑ วรรคสอง[๔] มาตรา ๓๓ วรรคห้า[๕] มาตรา ๓๔ วรรคสาม[๖] มาตรา ๓๘ (๑)[๗] และมาตรา ๔๑ วรรคหก[๘] แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขอื่นใดเป็นการเพิ่มเติมจากหลักที่มีบัญญัติไว้แล้วในกฎหมาย ในกรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นหรือสมควรที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขอื่นใดนั้นเพิ่มเติมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ โดยสอดคล้องกับ

---

[๓]มาตรา ๓๐ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

ฯลฯ ฯลฯ

คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยายระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้

[๔]มาตรา ๓๑ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ (๓) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา ๒๔ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ฯลฯ ฯลฯ

[๕]มาตรา ๓๓ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

[๖]มาตรา ๓๔ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการระงับการใช้ตามวรรคหนึ่งก็ได้

[๗]มาตรา ๓๘ บทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา ๓๗ (๕) มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ฯลฯ ฯลฯ

[๘]มาตรา ๔๑ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ฯลฯ ฯลฯ

พัฒนาการทางเทคโนโลยีและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น บทบัญญัติทั้งแปดมาตราข้างต้นจึงไม่เข้าข่ายมาตรา ๒๒ วรรคสอง[๙] แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ

อนึ่ง คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ เป็นกฎหมายใหม่ซึ่งยังอาจมีความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และแนวทางการดำเนินการของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎในรูปแบบประกาศตามพระราชบัญญัติดังกล่าวและเป็นกรณีที่ไม่เข้าข่ายมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ แต่สมควรที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖[๑๐] (๓) (๖) หรือ (๙) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ พิจารณาออกแนวทางการดำเนินการ ข้อปฏิบัติหรือคำแนะนำ ในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติแก่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามมาตรา ๓๓[๑๑] อันเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องออกโดยเร็ว เพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินการ ข้อปฏิบัติ หรือคำแนะนำ

---

[๙] มาตรา ๒๒ ฯลฯ ฯลฯ

กฎหมายที่มิใช่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎหรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎดังกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่บทบัญญัติในเรื่องนั้นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหรือดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว

ฯลฯ ฯลฯ

[๑๐] มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๖) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ

ฯลฯ ฯลฯ

(๙) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

[๑๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการทางเทคนิคเป็นการเฉพาะไว้ก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีการกำหนดหลักการพื้นฐาน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินการของแต่ละกรณีไว้อย่างชัดเจน มีความเป็นกลางทางเทคโนโลยี รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากลว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๖๗